

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 2023

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն կբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա կիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 51

ՆԵՐՈՒՄԻ ԽՆԴՐԱՆՔ

Ողորմէ ինձի, ով Աստուած, դուն՝ որ այնքան ողորմած ես.

քու անսահման գթութեամբդ իմ յանցանքս ներէ ինձի:

Ամբողջութեամբ մաքրէ զիս իմ անօրէնութենէս, եւ իմ մեղքէս զիս սրբէ:

Գիտեմ, յանցանք գործեցի, մեղքս բնաւ միտքէս չեւլէր:

Քեզի, միայն քեզի դէմ մեղանչեցի, Տէր, գործեցի այն՝ ինչ որ դուն չարիք կը նկատես:

ուստի արդար ես, ինչ վճիռ ալ արձակես. իրաւացի ես, ինչ պատիժ ալ սահմանես:

Արդարեւ, անօրէն եմ ծնունդէս ի վեր, մեղաւոր եմ մօրս յղութեան պահէն սկսեալ:

Սակայն դուն, Տէր, որովհետեւ մարդուս սրտին մէջ ճշմարտութիւնը կ'ուզես տեսնել,

ծածուկ կերպով իմաստութիւնդ յայտնեցիր ինձի:

Ուստի ներումիդ ցօղով սրբէ զիս, եւ պիտի մաքրուիմ,

լուա զիս, եւ ձիւնէն աւելի մաքուր պիտի ըլլամ:

Յնծութիւնն ու ուրախութիւնը վերադարձուր ինձի,

եւ տառապած ոսկորներս պիտի ցնձան:

Նկատի մի առներ մեղքերս, ներէ բոլոր յանցանքներս:

Մաքուր սիրտ մը հաստատէ մէջս, ով Աստուած,

նոր եւ ուղիղ հոգի դիր իմ ներսիդիս:

Ներկայութենէդ մի գրկեր զիս, Տէր, եւ քու Սուրբ Հոգիդ թող չքէ զիս:

Փրկութեանդ ցնծութիւնը փութ ինձի,

եւ քու կամքիդ հնազանդ հոգի մը դիր իմ մէջս:

Որպէսզի անօրէններուն տրվեցնեն քու կամքդ, եւ մեղաւորները քեզի դառնան:

Այս արեան պարտքէն փրկէ զիս, Աստուած, Աստուած, փրկիչս,

եւ լեզուս ցնծութեամբ արդարութիւնդ պիտի երգէ:

Բաց իմ շրթներս, ով Տէր, թող բերանս քեզի օրհնութիւն երգէ:

Եթէ զոհ կամենայիր՝ պիտի մատուցանէի, բայց ողջակէզ դուն չես ուզեր:

Ուզած զոհդ զոյսմով լի հոգի մըն է, ով Աստուած,

հետեւաբար մի մերժեր զոյսմնալից եւ ընկճուած իմ սիրտս:

Բարեհաճ եղիր Սիոնի հանդէպ, որպէսզի Երուսաղէմի պարիսպները վերաշինուին:

Այն արեան պիտի ընդունիս քառութեան մեր զոհերը,

ուխտի նուէրներն ու ողջակէզները, եւ քու զոհասեղանիդ դրուած մաքուրաց ցուլերը:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:

Ամենատուր Երրորդութիւն, տուր աշխարհիս խաղաղութիւն:

Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցերոց արքայութիւն:

Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղերոց:

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,

աջ էո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,

ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի քանապարհ,

ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.

եւ ողորմեա՛ էո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ՆԵՐՈՒԲՄԻ ԽՆԴՐԱՆՔ

Դաւիթի ժողովածուէն քաղուած, Բաթշեբայի հետ շնութիւն ընելէն յետոյ՝ Նաթան մարգարէն իր քով կու գայ եւ պարմութիւն մը կը պարմէ Դաւիթին, քեսնելու համար թէ ինչ պիտի ըլլայ Դաւիթի կեցուածքը: Ահա այդ միջոցին Դաւիթ կ'անդրադառնայ իր ըրած սխալին եւ ներում կը խնդրէ Աստուծմէ: Հերաքրքրական է, որ այս Սաղմոսը նաեւ կարելի է կոչել զԱստուած ճանաչողութեան եւ ինքնաճանաչողութեան Սաղմոս: Ի վերջոյ, այս Սաղմոսը նաեւ իւրաքանչիւրիս Սաղմոսն է ու պէտք է ըլլայ, որովհետեւ իւրաքանչիւրս, այս կամ այն ձեւով մեղանչած ու փակաւին կրնանք մեղանչել, եւ կարիքը ունինք եւ կրնանք ունենալ ներում խնդրելու Աստուծմէ:

Այսօր փորձենք քեսնել առաջին երկու համարները:

«Ողորմէ՛ ինձի, ով Աստուած, դուն՝ որ այնքան ողորմած ես»: Ասկէ առաջ քեսանք, 23 Սաղմոսով, ուր Դաւիթ ինքզինք կը ներկայացնէր որպէս ոչխար, որուն ճշմարիտ Հովիւը՝ Աստուած Ինք է: Նախ ըսենք որ ամէն մէկ արքայապարտութիւն Աստուծոյ մասին, ցոյց կու տայ Աստուծոյ ինչպիսին ըլլալը: Անով պայմանաւորուած է ու պէտք է պայմանաւորուի նաեւ մեր կապն ու յարաբերութիւնը Աստուծոյ հետ: Երբ գինք իբրեւ ճշմարիտ Հովիւ կը ճանչնանք, ուրեմն մենք գմեզ պէտք է դնենք ի՞նչ դերի մէջ, եթէ ոչ՝ ոչխարի, եւ ըստ այնմ հետեւելու Հովիւին եւ լսելու Անոր ձայնը: Այլապէս, քարօրինակ կ'ըլլայ զԱստուած ընդունիլ իբրեւ Հովիւ քայց մենք չհետեւինք Իրեն: Այս Սաղմոսին մէջ, Դաւիթ անդրադառնալէ յետոյ իր վիճակին, որ խորքին մէջ, ինքնաճանաչումի վիճակն է մարդուն համար, որ կը նշանակէ, Աստուած այնպէս մը սրեղծած է մարդը, որ ինքնաճանաչումի պահը ունենայ, այդ ուրիշ հարց, որ մենք յաճախ կ'ուզենք անգիտանալ, մոռացութեան փայլ, ուրիշ բանով զբաղիլ: Ինքնաճանաչումին կը յաջորդէ զոջումը, իսկ զոջումին կը յաջորդէ խոստովանութիւնը, իսկ խոստովանութեան կը յաջորդէ՝ ներում խնդրելը: Բայց ներում խնդրելու համար, կան զԱստուած ճանաչողութեան վիճակը: Ինչպէս Աստուծոյ Հովիւ ըլլալու հանգամանքին մասին, այնպէս ալ Դաւիթ, այս Սաղմոսով կու գայ զԱստուած ճանչնալու որպէս ողորմած, եւ այնքան ողորմած, որ կրնայ ներել, իր այնքան ծանր մեղքը: Կը նմանի երթալու այն բժիշկին, որ վարպետ է: Բայց այդ բժիշկին վարպետ ըլլալը ինքնին օգուտ մը չունի, որովհետեւ արդէն ինք վարպետ է, հիւանդն է որ պէտք է անդրադառնայ անոր վարպետ ըլլալուն, եւ ըստ այնմ վստահութեամբ դիմէ իրեն: Աստուծոյ պարագային ալ, Դաւիթի ըսելով չէ որ Աստուած ողորմած է, այլ՝ Դաւիթը ինք պէտք է ունենալ այդ վստահութիւնը, եւ ըստ երեւոյթին ունի, որուն համար ալ կը դիմէ Իրեն իբրեւ այդպիսին, ողորմած, եւ այնքան ողորմած: Ողորմած ըլլալ կը նշանակէ գութ ունենալ, գթալ, կարեկցիլ, ցաւակցիլ: Ահա թէ ինչ կը թելադրէր նաեւ Քրիստոս Իր աշակերտներուն, ըսելով, «Գթած եղէք, ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրը գթած է», այսինքն՝ ողորմած եղէք ձեր երկնաւոր Հօր նման: Մէկ այլ ուրիշ առիթով պիտի յիշեցնէր մարգարէին խօսքը՝ «ողորմութիւն կ'ուզեմ, եւ ոչ թէ գոհ»: Որ կը նշանակէ, կարեկցանք, ցաւակցից: Որովհետեւ հասած էր պահը, ուր Իսրայէլի ժողովուրդը դարձած էր անպարբեր, բոլոր քեսակի ծիսական արարողական երեւոյթները կը պահէր ու կը կատարէր, բայց աղքատին, որբին, քանակին համար կարեկցանք չունէր: Զոհ պէտք էր ընծայել, կ'ընծայէր, բայց անդին աղքատին նկատմամբ անպարբեր, փակաւին չըսելու համար աղքատին իրաւունքն ալ խլող: Դիտենք այսօր մեր վիճակը, ինչով քարբեր ենք: Ամէն քեսակի ծիսական-արարողական կարգերու կը հետեւինք, բայց անդին՝ ինչ կ'ընենք, որքանով կը կարեկցինք որբին ու աղքատին: Եկեղեցին կու գանք, մեր աղօթքը, մտնը կը վարենք, բայց յետոյ որ դուրս կու գանք, ի՞նչ կ'ընենք: Դաւիթ կը ճանչնայ, եւ ըստ այնմ կը դաւանի, կը խոստովանի, որ Աստուած ողորմած Աստուած է, եւ ըստ այնմ կը դիմէ Իրեն, ողորմութիւն խնդրելով: Ան նաեւ կը դաւանի որ անսահման է Անոր գթութիւնը: Այսինքն՝ մե մեղքին դիմաց, եւ որքան ալ ծանր ըլլայ այդ մեղքը, Աստուծոյ գութը սահման չի ճանչնար: Մտրք Գրիգոր Նարեկացի վարդապետը մէկ այլ ուրիշ ձեւով կը ներկայացնէ: Կ'ըսէ, «Եթէ նժարին մէկ թաթին վրայ Արարապ լեռը դնեմ, իսկ միւսին՝ իմ մեղքերս, աւելի ծանր պիտի կշռէ քան Արարապ լեռը: Բայց Աստուծոյ անսահման գութին դիմաց մեղքերը կը հալին, կապանքները կը խզուին»: Ահա հոս իսկ է բանալին եւ վստահութիւնը մեր Աստուծոյ ողորմութեան դիմաց: Յաճախ կ'ունենանք այնպիսի պահեր, ուր կը սկսինք մտածելու, թէ այս կամ այն մեղքիս համար Աստուած ինչպէս ներէ: Որովհետեւ այս անգամ շար աւելի ծանր եղաւ: Չեմ կարծեր որ ներէ: Ուրեմն փակաւին չունիմ զԱստուած ճանաչողութեան պարկերացումը: Միւս կողմէ, նաեւ չի նշանակէր, որովհետեւ Աստուած ողորմած է, ուրեմն մեղքը գործեմ, ու Ինք կը ներէ: Աւերարանին մէջ առիթով մը պոռնիկ կ'ինը պիտի քարկոծէին, բերին Քրիստոսի առաջ, եւ Քրիստոս առաջին արքայապարտեամբ ըսաւ, «Ով որ անմեղ է, թող առաջին քարը նետէ, իսկ յետոյ դառնալով կ'նոջ ըսաւ,

ես ալ քեզ չեմ դատեր, բայց ալ մեղք մի գործեր»։ Այնքան հեղափոխական է, որ երբ Դաւիթ կ'անդրադառնայ իր ըրած մեղքին, եւ ինք իսկ վճիռ կու տայ, ըսելով պէտք է սպաննել, եւ երբ Նաթան մարգարէն (Բ Թագ 11-12 գլխ) կը յիշեցնէ որ այդ մէկը Դաւիթ ինքն իսկ է, անմիջապէս այդ գոջումը կ'ունենայ։ Աւերարանին մէջ ունինք գեղեցիկ օրինակը Պետրոս Առաքեալի եւ Յուդայի։ Երկուքն ալ մեղքը գործեցին, երկուքն ալ խոստովանեցան, գոջացին, բայց միայն Պետրոս Առաքեալ սպասեց Աստուծոյ ողորմութեան, իսկ Յուդայի պարագային, ինք ուզեց իր վճիռը արձակել։

Դաւիթ կը խնդրէ, որ ամբողջութեամբ մաքրէ զինք իր անօրէնութենէն, որ ալ բան չմնայ իր մէջ, մեղքի հետքը չմնայ, որովհետեւ հետք որ մնաց կրնայ ետ վերադառնալ։ Այո, այս մարմնաւոր, երկրաւոր, նիւթական այս աշխարհին մէջ, փակաւին ներքին պատերազմ է որ կը մղենք կ'ըսէ Պօղոս Առաքեալ. «Մարմինս եւ հոգիս» Հռոմ 7:21-25. Ահա Աստուծոյ ողորմութիւնը, Յիսուս Քրիստոսով, որ մեզի վերստին ծնունդ տուաւ հոգեւոր, որպէսզի կարողանանք Սուրբ Հոգիի շնորհներով այդ պայքարը փանելու, այլապէս, երբ փակաւին մարմնաւոր ենք, երբեք ալ պայքար չկայ, չնայած հոգին պիտի ուզէ ձեռքազատուիլ այդ վիճակին, բայց քանի ստրուկ է մարմնին, կը հետեւի անոր։ Բայց երբ Քրիստոսով վերստին ծնունդ կ'ունենայ, ահա այդ պահուն արդէն պայքարը կը սկսի։ Եւ այս պայքարը մինչեւ մեր ազատագրումը կը շարունակուի։